

सांख्यिकीय कामांचे समन्वय आणि केंद्र पुरस्कृत पायाभूत सुविधा प्रकल्पांच्या सनियंत्रणासाठी 'राज्यस्तरीय समन्वय समिती' (SLCC) स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्र.असांस-१३२६/प्र.क्र.१५/का.१४१७

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

दिनांक: १८ फेब्रुवारी, २०२६.

संदर्भ: भारत सरकार, सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI)

यांचे कार्यालयीन परिपत्रक क्र.१-१२०१२/१/२०२४/State Unit,

दिनांक.२५ नोव्हेंबर, २०२५.

प्रस्तावना:

भारत सरकारच्या सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालयाने (MoSPI) राष्ट्रीय सांख्यिकी प्रणाली आणि राज्य सांख्यिकी प्रणाली यांच्यात प्रभावी समन्वय साधण्यासाठी प्रत्येक राज्यात मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली 'राज्यस्तरीय समन्वय समिती' (SLCC) स्थापन करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्यास अनुसरुन 'राज्यस्तरीय समन्वय समिती' (SLCC) गठित करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:

सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) यांच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार, महाराष्ट्र राज्यात खालीलप्रमाणे 'राज्यस्तरीय समन्वय समिती' (State Level Coordination Committee - SLCC) गठित करण्यात येत आहे.

अ.क्र	सदस्य	पदनाम
१.	मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन	अध्यक्ष
२.	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव (वित्त)	सदस्य
३.	अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव (नियोजन)	सदस्य
४.	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव /सचिव (माहिती तंत्रज्ञान/विज्ञान व तंत्रज्ञान)	सदस्य
५.	उपमहासंचालक (DDG), राज्य प्रादेशिक कार्यालय (SCRO), NSO	सदस्य
६.	संबंधित केंद्र/राज्यमंत्रालये, विभाग किंवा सार्वजनिक उपक्रमांचे प्रतिनिधी (अजेंड्यानुसार)	सदस्य
७.	आयुक्त, अर्थ व सांख्यिकी	सदस्य
८.	संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय (DES)	सदस्य सचिव

अध्यक्ष, आवश्यकतेनुसार, अतिरिक्त सदस्यांची निवड करू शकतात किंवा संबंधित विभाग किंवा संस्थांकडून विशेष प्रतिनिधींना आमंत्रित करू शकतात.

समितीची कार्ये -

- सांख्यिकी व कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) आणि राज्य सांख्यिकी प्रणाली (संचालनालये/ कार्यालये) यांच्यातील समन्वय अधिक मजबूत व सुलभ करणे.
- राष्ट्रीय सांख्यिकी प्रणालीचा विकास व समन्वय साधणे.
- निकष, मानके व कार्यपद्धती निश्चित करणे.
- केंद्र व राज्य पातळीवरील सांख्यिकीय उपक्रमामध्ये सुसंगती वाढवणे.
- पुनरुक्ती टाळणे आणि उच्च दर्जाची, वेळेवर व धोरणासाठी उपयुक्त अशी सांख्यिकीय माहिती निर्मितीचे बळकटीकरण करणे.
- राष्ट्रीय सांख्यिकीय मानकांची प्रभावी अंमलबजावणी सुनिश्चित करणे.
- राष्ट्रीय निर्देशक कार्यचौकट (National Indicator Framework) तयार करणे.
- शाश्वत विकास ध्येये (SDG) यांच्या निरिक्षणासाठी संरथात्मक संबंध मजबूत करणे.

समितीचे कार्यक्षेत्र व जबाबदा-या :

१. समन्वय :

अ) प्रमुख राष्ट्रीय पाहणी (उदा. राष्ट्रीय नमुना पाहणी (NSS), वार्षिक उदयोग पाहणी (ASI), आर्थिक गणना, जनगणना, Periodic Labour Force Survey (PLFS), Annual survey of Unincorporated sector Enterprise (ASUSE), HCFS, या सारख्या पहाण्यामध्ये केंद्र व राज्य शासना मध्ये समन्वय करणे आणि इतर सांख्यिकीय उपक्रमांचे राज्यांच्या सहकार्याने नियोजन आणि अंमलबजावणी करण्यासाठी सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI), त्याची क्षेत्रीय कार्यालये आणि राज्यांच्या सांख्यिकी विभागांमध्ये नियमित संवाद सुलभ करणे.

आ) आगामी अखिल भारतीय पाहणी, नमुना आराखडे, जुळणारे नमुने इत्यादींबाबत माहितीची देवाणघेवाण व या पाहणीमध्ये राज्याचा सुलभ सहभाग करणे.

इ) सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालयाने (MoSPI) जारी केलेली मानके उदा. National Metadata Structure (NMDS) २.०. Statistical Quality Assessment Framework (SQAF) इत्यादींच्या अंमलबजावणीचे राज्य सांख्यिकी प्रणालीमध्ये पुनरावलोकन व निरीक्षण करणे.

ई) राज्यातील अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय व इतर विभागीय सांख्यिकीय कक्षांसह राज्य शासनाच्या सांख्यिकीय विभाग व सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) मधील समन्वयासाठी एक मंच म्हणून काम करणे.

२. सांख्यिकी माहितीची गुणवत्ता, कालमर्यादा आणि तुलनात्मकता

अ) राष्ट्रीय मानकांशी सुसंगतता, वेळेवर उपलब्धता आणि धोरणात्मक प्रासंगिकतेसाठी राज्यस्तरीय आणि जिल्हा / तालुकास्तरीय सांख्यिकीय निष्कर्षांचे (उदा. राज्य उत्पन्न (SDP), जिल्हा उत्पन्न (DDP) यांचे अंदाज, राज्य व उपराज्यस्तरीय औद्योगिक उत्पादन निर्देशांक, किंमती निर्देशांक इ.) पुनरावलोकन करणे.

आ) राज्यस्तरावरील सांख्यिकीय कामकाजातील त्रुटी, परस्परन्यापन (overlapping) किंवा पुनरावृत्ती शोधून त्यावर उपाययोजना करणे आणि सुधारात्मक कृती किंवा सुसूत्रीकरणाचे प्रस्ताव देणे.

इ) राज्य सांख्यिकी प्रणालीमध्ये आधुनिक आणि माहिती तंत्रज्ञान आधारीत सांख्यिकीय पद्धतीचा अवलंब करण्यास प्रोत्साहन देणे आणि त्याचे निरीक्षण करणे.

३. डेटाप्रसारण, वापरकर्ता सहभाग आणि धोरणात्मक महत्व

अ) राज्य सांख्यिकीय निष्कर्ष विहित वेळेत प्रसिद्ध करण्यास प्रोत्साहन देणे तसेच सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) च्या राष्ट्रीय डेटा प्रसार मानकांशी (आगाऊ प्रकाशन वेळापत्रक आणि मेटाडेटा मानकांचा समावेश करून) संरेखन सुलभ करणे.

आ) वापरकर्त्यांच्या गरजा, राज्याची प्राधान्ये आणि सांख्यिकीय लक्ष देण्याची आवश्यकता असलेल्या उदयोन्मुख क्षेत्रांबाबत सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय यास (MoSPI) शिफारस करणे.

इ) राज्यस्तरावर पुरावा-आधारित धोरणनिर्मिती, कार्यक्रमांची देखरेख आणि मूल्यमापन मध्ये सांख्यिकीच्या वापराला प्रोत्साहन देणे आणि सांख्यिकीय कार्यालयांस निर्णय सहाय्यभूत कक्ष (Decision Support Unit) म्हणून प्रशासकीय विभागांना काम करण्यास प्रोत्साहित करणे.

४. क्षमता निर्माण आणि संस्थात्मक बळकटीकरण

अ) सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय (MoSPI) च्या राष्ट्रीय सांख्यिकी प्रणाली प्रशिक्षण अकादमीच्या (NSSTA) सहकार्याने, राज्य सांख्यिकीय संवर्ग, विभागीय सांख्यिकी कक्ष आणि जिल्हास्तरीय सांख्यिकी कार्यालयांसाठी क्षमता विकास उपक्रमांवर सल्ला देणे आणि त्यांचे निरीक्षण करणे.

ब) राज्य सांख्यिकी प्रणालींसाठी संस्थात्मक सुधारणांची शिफारस करणे. (सांख्यिकीय संवर्गाची स्थापना करणे, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय आणि विभागीय सांख्यिकीय कक्षांना अपग्रेड करणे, पाहणी आणि माहिती तंत्रज्ञानाच्या संसाधनांमध्ये सुधारणा करणे.

क) राज्य सांख्यिकी प्रणालींमध्ये चांगल्या पद्धती व नवीन उपक्रमांची देवाण घेवाण सुलभ करणे.

५. संसद सदस्य स्थानिक क्षेत्रविकास योजना (MPLADS)-

MPLADS योजनेतर्गत भौतिक व आर्थिक कामकाजावर देखरेख करणे आणि प्रलंबित समस्या/मुद्यांचे निराकरण करणे.

६. केंद्रीय क्षेत्रातील पायाभूत सुविधा प्रकल्प -

प्रमुख केंद्रीय क्षेत्रातील (Central Sector) पायाभूत प्रकल्पांच्या प्रगतीवर लक्ष ठेवणे (₹.१५० कोटी किंवा त्याहून अधिक खर्चाचे प्रकल्प) तसेच संबंधित प्रशासकीय विभागाशी सल्ला मसलत करून आंतर-विभागीय आणि समन्वयाच्या समस्यांचे निराकरण सुलभ करणे.

७. राज्यस्तरीय समन्वय समिती (SLCC) किमान वर्षातून दोन वेळा बैठक घेऊन समन्वय, सांख्यिकीची गुणवत्ता, क्षमता विकास तसेच इतर संबंधित उपक्रमांवरील प्रगतीचा आढावा घेईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक २०२६०२१८१२१०५७३३१६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिलिंद कुळकर्णी)
उपसचिव

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हील, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मुख्य सचिव यांचे सह सचिव महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, (सर्व) मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) उप महासंचालक, सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालय, भारत सरकार, नवी मुंबई.
- ७) आयुक्त, अर्थ व सांख्यिकी, मुंबई.
- ८) संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
- ९) नियोजन विभागातील सर्व कार्यासन, मंत्रालय, मुंबई
- १०) निवड नस्ती (का-१४१७), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.